

פרשת השבוע על פי ה"ש משמואל"

פרק תבואה

כ. עז אסר הרטיגר אנט איזאגוי ג'ג'

ג'ג'ו. 6

3 אך זה הדבר לתחאה בכל ישראל ולהיות כל ישראל אצלם סביל דא, ולא נקל לבוא לה לאו כל מוחא בספה"ק, וכ"כ מהרתו. אך באשר האדם חפץ ומשתוקק ומתרמץ לבוא לבחינה זו הרי הוא כאלו הגיע קצת לחביי זו, והיינו היה כי הנפשות המועלות הן מתחайдין איש אחד חבריהם ורך בגופיו אין נפרדין א"כ אם מעשיו הם בתהפעלות ורגשות הנפש, והנפשות הן מתחайдין שוב מועליה דעתו ורצונו להתחאה, אבל אם מעשי מכוותו הם בעלי התהפעלות ורגשות הנפש והוא מהעדר השמחה, כי הנפש היא מעולוינום, ובעלויינום הכל הוא בשמחה ואין שם עצבון, וכל המעשים שההעדר השמחה, בהכרח שאיןם בכל ישראל, נשפ, שוב אין לו במא להתחאה בכל ישראל, כי חבל הקוסף היא רגשות הנפש נעדר במעטיו, וע"כ נשאר פרטיו, ובלתי אפשר לו לקיים כל המצוות ונשאר מחוسر אבר וככל

26 מעשי עבדותו אינם כלום : ולפיין יובן שא דבית שני הרב ע"י שנאת חנוך והא דתחת אשר לא עבדת בשמחה וב טוב לבב הכל חד, שבשביל של מעשייו היו בלתי רצויים, ולא לי' להם עוד שום מעשי ומצוות שבשבילם יתקיים אצלם הבית : והנה וזה לימוד גדול לר"ה שכבל בא עולם עוברים לפניו בני מדור, ולא יתחמי פגום קדם מלכא, בלבד מה שצריך תשובה על עבירות שבידו עוד אינו מספיק שהרי עדין הוא מחוسر אבר כנ"ל ואין לו תקנה רק ע"י התאחדות בכל ישראל להשתדר מادر להכנס בלבבו אהבת הכלול ולהיות כל מעשו בשמחה והתהפעלות ורגשות הנפש ולא בעבון ח"ג, ובוה יקיים בתוכך עמי אני יושבת כבושא"ק (ריש פ' בשלח) דזה נוצרן ל"ה, ואולי. הוא מטעם שכתנו :

9 תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה וב טוב לבב מרוב כל, כבר תמהו ע"ז בספה"ק וכי בשביל שלא היה העבודה בשמחה הגיע להם עונש גדול כ"כ. ועוד הרי אמרו זיל (יומא ט') מקדש ראשון מפני מה הרבה מפני שהיה בו ע"ז ג"ע שפ"ה, ומקדש שני מפני שהיתה בו שנות חנוך, ואין זכר לעבודה בלי שמחה :

10 ונראה דהנה ידוע ואיתך בספה"ק דרמ"ח אבריו הנפש אינם נשלים רק ע"י רמ"ח מצוות עשה, וכותב הרח"ז שלין מרעהה התהנן ליכנס לא"י בשビル לקלים מצוות התלוויות בארץ מפני שהי' יודע שבתיי אפשר להשלים כל אבריו הנפש וולתם. וא"כ יש להבין הלווא כל עוד שאיןו מקימים כל רמ"ח מצוות עשה הרי הוא מחוسر אבר, והרי כתיב (ויקרא כ"א) אשר בו מום לא יקרב, וכותבו הטעם מפני שאבריו הנוף הם גורтик לאבריו הנפש ואם יש בו פגם בגוף יש בו פגם גם

20 באבריו הנפש, וא"כ זה שיש לו פגם בנפש ממש ע"י חוסר רמ"ח מצ"ע איך יבוא לשורת לפני מלך הכהן. אך כבר כתבנו שהתרירוץ הוא מפני שככל הם כגוף אחד ממש וכל מצוות שודם עשו היא בשם כל ישראל, ונצטרפו כל המצוות מכל ישראל יחד, ואפי' מאותם שכבר נפטרו לעולמים כי כל בשמיים הוא למעלת מהונם. אך כל זה הוא באיש המתחאה בכל ישראל, שככל ישראל הם לו כאילו הם אבריו ואוחב אותם כגוף, וזה אהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה, וחשוב לו כאילו קיים כל המצוות אפי' מצוות שישנן רק בכהנים או במלך וציבור, הכל מסיע להשלים את אבריו נפשו, ומובן שם ח"ז יש שנתה בינוים שוב אין אחד נסתייע מתבירו ונשארים בעלי מומדה : ומהושרי איברים ועובדותם פסולה :

ולא שכחתי, פירש"י מלברך על הפרשת מעשרות. ותמה זה ברכותך דרבנן.

והנה כי אמריך זכליה אמר בשם שות' ר"י מגא"ש דקאי על ברכת שחחינו. כוונת הדברים כי עיקר המציאות הוא החיה והשמחה ותשוקת האדם למצות, דהיינו שהוא עשה המצוה מפנימיות הלב, וע"כ הוא משתוקק מתי TABO למצואה ויעשנה. וכן אמריך (במד' ג'ג) הנה עם כלביא יקום וכארוי יתנסה השמחה כר', וזה מורה על גודל ההשתוקקות להמצואה. וזה לא נמצא אצל או"ה רק אצל ישראל, שהפנימיות שלהם היא טובה. וע"כ בלאם שזכה וראה מעלה ישראל שיבח אותם בואה שלא נמצא אצל זולתם. וע"כ ברכת שחחינו היא דאוירתית, כי היא עיקר המציאות ששועשה בשמחה וחיות כב"ל, וזה מורה ברכת

שחחינו כמובן :

20 ובזה יובן מאמרם זיל (יומא ט') שחביבן הבית הי' בשכיל שנתן חנוך. ולכארוה הלא בכחוב מפורש תחת אשר לא עבדת וגנו. ולהניל יובן, דתנה באמת הפנימיות כל ישראל הם אחד, רק שמחמת הגופים נעשה פירוד, וע"כ אם היו עושים המצוה בשמחה, דהיינו מהפנימיות הלב כנייל, מילא היו מתחайдים. כי הפנימיות הם אחד, ולא הייתה שנתה חנים בינוים והה תלוי בואה :

ובזה יובן מהאי' תחת אשר לא עבדת וגנו.

הקשה כי אמריך זכליה הרכ'ם בשם הרה"ק ר' משה ליב מסאסוב זיל מודע מלחמת מניעת השמחה מגיע עונש גדול כ"כ. ולהניל יובן דכשאינו שעשן בשמחה מפנימיות הלב, רק מצוות אנשים מלומדה, או אין המצוה נשחתת כ"כ, ומסתעפת מזה שנתן חנים וכנייל. והבן :

4 גדרה ג'ג' - כ"ג ?

10 זכור ושמר בדיבור אחד נאמרו. ויש להבין מה תועלת לנו בואה. ונראה דהנה שמר הוא בלא"ת שהוא סור מרע, הינו בואה יומ שבת ישליך ממנו כל הפחיתות והחומריות, זכר הוא במצ"ע עשה טוב ויינו לקבל קדושת שבת ועונג שבת להתענג על הש"י. והנה מובן כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש שך, וכל זמן שלא השליך ממנו כל הפחיתות בלתי אפשר לבוא לעונג נפשי להתענג על הש"י, ולהיפוך ג'ב' בלתי אפשר כמעט לאיש המגושם בכל ששת ימי המשחה בענינים גשמיים שיפשט מעליו הגדים הוציאים, רק ע"ש שהוא מרגיש נועם מתקיות עונג שבת או מילא כל הענינים הגשמיים אין תופסים מקום. וא"כ איך תמלח שבת כי זה בלתי זה אי אפשר. אך זה מחסדי הש"י שאמר שניהם בדברו אחד, וע"י באים שניהם כאחד בungan (קידושין ג'ג) גיטו וידו באין אחד. וזה שאנו אומרים בונריות ועל הדא מרתי נהורה לה ימתי, והבן :

ג. גראן ג' ר' מאיר זלמן

הנץ ו. 6

שמקור מוצאים מושרש החנוך הקדמוני, אף אם ילמדו תורה אין יכולין להתפס דברי תורה, ואף אם יבין הרי יבין רק בחיצוניות התורה, כי מיין תחילה לבד ולא בגין השכליות, שהיא רק בגין הכמה בלבד והוא בגין השכליות כמו' המשך המהדר' בעשו שקיים רק כבוד אב לפנים, אבל בשאר כל המצוות לא hei לו אף לפנים שום אהיזה, וההוא נזכיר באקלון דמא בנו נתינה שמו, הינו מה שהשכל נוטן ומהויבנו, עתידה. ועכ' לניצוח האומות הקדרמו כתיבת ס'ת על האבני, שוויה עצם ההבדל בין ישראל לגויים וממנו נסתער הכל כנ"ל. ודוק:

ולפי האמור יש לגעת במעט טעם מצות השופר בר"ה דילוגון קאתי ולמה לא תספיק הזכריה בפה. והינו דנה אמרו ז"ל דאה"ע באים ומקטרגן לפניו הקב"ה בר"ה, ועכ' באה מצות השופר ורק השופר יוציא מפנימיות הלב טרם משתחליך בה' מוצאות הפה, והוא רומו על הנקודה הפנימית שלב, שבוה עצם ההבדל שבין ישראל לאומה"ע, ושם אין להם שם אהיזה כלל, ושוב אין להם עוד שם תחווון פה לקטרג על ישראל לומר כי הם ראויים יותר מישראל או לה' פ' כישראל, כי הנקודה הפנימית מוכחת כנ"ל:

ג. גראן ג'

אפשר. ועsek התורה בראשונה נתפס רק בפנימיות שלב, וזה פירוש דברי הוה"ק לא אתדי בר נש לעלמיין אלא במילין ואורייתא. ואח"כ שנודכה גם הבהיר החיצונית שלב או היא ראו' קיבל עצמה דברי תורה, ועכ' נאמר כתובם על זה לבך, עין כתיבת ס'ת על קלף המעובד שפסקה זהה מאני. ולפי"ז הקלף המעובד רומו לחיצוניות הלב, שכמו שהקלף שמוצאו מבعلي ח' חיים בעלי שניי ותומרה, ויש בו זהה מאנו מועבר פסול, וזה רומו שאין דברי תורה נתפסין לבב האדם טרם נפסקה הוועמא ממנה. אך איך תפסק הוועמא מלב האדם טרם ממנה. לא אתדי בר נש לעלמיין אלא במילין שבתאי אפשר להיפסק ממנה הוועמא ע"י עיבוד, ואורי להיפסק ממנה הוועמא ע"י עיבוד, כן היא החיצונית שלב שהיא עין חומר מצד עצמה לו רומוין האבניים. ולזה באה המצווה אשר בראשית בואם לארץ, ביום אשר עברו את הירדן, יתחוו את התורה על האבניים כנ"ל, רומות מה שהאדם בראשית מעשי יתפסו דברי תורה בנקודה הפנימית ס'ר שלב, אף שעדיין אין נתפסים בבח"י חיצוניות:

ויש לומר עוד שוה הי' צורך לכיבוש א"י. דנה אמרו ז' במדרש איכה (פרשה ב') יש חכמה באומות חמאין שתהא צריכה עיבוד שתפסק הוועמא ממנה שתהא ראו' לקבל קדושה אליקית. ועיבוד זה הא ע"י לימוד התורה ועsek התורה ומצוותי, שנתחזקה הנקודה הפנימית עד שמתפשטת ממנה הארה לבח"י החיצונית שלב לוכחה ולתרה, אבל שתתפסות התורה בבחינה החיצונית שלב טרם הטהרה והודכה בלתי

ג. גראן ג' ר' מאיר זלמן

במצות כתיבת ספר התורה על האבניים בימים שעברו את הירדן יש להחbnן. דנה מזו כתיבת ס'ת לייחיד ולמלך היא על קלף וגולם הבא מבعلي חיים, ונשנה מצוה זאת לכתוב על אבניים שחן מיסוד הדומם. ונראה שרמו'ר זצלהה' שהוא רמו'ר לען יקבע דברי תורה בלב האדם עניין כתיבת ס'ת למען יקבע דברי תורה בלב האדם עניין (משל' ג' ג') כתוב על זה לבך, עתיה'. והנה הקלף צריך עיבוד ואם כתוב על קלף שאנו מועבר פסול, וזה רומו שאין דברי תורה נתפסין לבב האדם טרם נפסקה הוועמא ממנה. אך איך תפסק הוועמא מלב האדם טרם יתפסו בו דברי תורה, כי בלי תורה בלתי אפשר שתפסק הוועמא מאני', ובזוזה' (ח' ג' פ') לא אתדי בר נש לעלמיין אלא במילין דאוריתא:

אל הנה בלב איש הישראלי ממצוות שתי בחינות, הינו הנקודה הפנימית שלב שנתקנית בתולה ואיש לא ידעה והיא משומרת מגע נכרי ושם משכן הנפש האלקית, והבהיר' השנית היא החיצונית שלב שהיא מכחומר היולי מוכנת לקבל כל הצורות, ובח"י הזאת צריכה עיבוד שתפסק הוועמא ממנה שתהא ראו' לקבל קדושה אליקית. ועיבוד זה הא ע"י לימוד התורה ועsekontology ומצוותי, שנתחזקה הנקודה הפנימית עד שמתפשטת ממנה הארה לבח"י החיצונית שלב לוכחה ולתרה, אבל שתתפסות התורה בבחינה החיצונית שלב טרם הטהרה והודכה בלתי

ג. גראן ג' ר' מאיר זלמן

ר' מה הוא חדש הירח אחר העדר, כן גורם מדה זו ואדם וצריך להיות הכנעה וחידוש מעשים להש"י. ור' מה שהוא זמן חידוש הבריאה כמו שאמרם (בתפילת המוסף) וזה היום תחילת מעשיך וכורן ליום ראשון, ובש"ס ר'ה, (ל"א) בששי הינו אומרים ה' מלך גאות לבש על שם שגmr מלאתו ומלך עליהם, ואדם נברא בששי שהוא מלך על התהחותנים כמו' (תהלים ח' ז') כל שחתה מתחת רגליו, ובגהיג זמן זה מתעוררים כוחות אלו וצרכין להחויר המלוכה למי שהמלוכה שלו, ועכ' הראשית שהיא לה' בר"ה היא מלכות שתמליכוני עלייכם. והנה ידוע שהדיבור מתחALK לה' מוצאות הפה, ושורש הראשית כולן הוא הכל הלב קלא פנימה לא אשטע. וזה עניין קויל שופר שהוא לא אשטע. וזה עניין קויל שופר שהוא ראשית ושורש הדיבור. ועכ' באשר צרכיין ליתן הראשית לה' שהוא מלכות, ציריך להיות בשופר דוקא שהוא הראשית. ובאמת של מה שהוא דוקא שהוא הראשית. וכן באשר צרכיין הראשית והראש הדיבור. ועכ' ר' מאיר ז' כמו שהוא הראשית. כן מעורר ג' ר' הראשית מהשבה שהוא ישראל לו לעם. כאשרם ז' ל' (בר' פ"א) ישראל עלו במחשבה. וזה כדי שיעלה זכרוניכם לפני לטובה, כי זה עיר זכרן ישראל שכך עלה במחשبة לפני למעלה מן הטעם. ועכ' אפי' כשח"י ישראל. בלתי זכאיין כי אין הקב"ה מואס בהם ועצת ה' היא תkom וישראל נצחין דינא נגד כל המקטרגים והמשתננים מה נשנה אלו מאלו, וסוף כל סוף יתקיים בהם יקימר ה' לו לעם קדוש וגו':

במדרש (בראשית רבba פ"א) בראשית בזות ביכורים, הינו שלב כוונת הכריה

היתה שראשית הכל תהי להש"י, וכן הוא בימים עמודין משנתן שחרית לחתוף את המצוות (רש"י במדרב' כ"ג כ"ד), ובסבוע שבת היא הראית, כי אה"ר נברא בע"ש והיתה התהלה והראשית שלו שבת, ובש"ס סנהדרין (ל"ח). למה אדם נברא בע"ש כדי שיכנס למצוחה מיה, ובחדשים הר' מקודש, ובשנים הוא ר'ה:

ויש לומר עוד להבין עניין שופר של ר'ה, ובהרמב"ם (היל' תשובה פ"ג ה"ד) שרמו'ר יש בו כלומר ערו'ן די להכrownם דבריהם אלה בפה, ובש"ס ר'ה (ט"ז) אמרו לפני מלכיות כדי שתמליכוני עלייכם זכרונות כדי שיעליה זכרוניכם לפני לטובה ובמה בשופר, וכבר אמרנו בשם הריטב"א דבמה בשופר קאי גם על שתמליכוני עלייכם. הינו שתמליכוני על עלייכם בשופר:

ויבן עפ"י הדברים הנ"ל, עניין ר'ה הוא ראשית השנה וכל ראשית היא לה', אך כל ראשית וראשית שהיא לה' כל אחת תחרפץ לפי עניינה. ראשית הימים ימי המעשה היא להחטוף את המצוות שחן במעשה. ראשית השבעה שהיא שבת מנוחה ועונג. צריך להיות להתענג על ה' בדבוקות אהבה. ראשית החדשים איתא בספר גנט אג'ו שר'ה הוא ממועדיו הכנעה, והינו כי כמו עניין

ג. גראן ג' ר' מאיר זלמן

מצות כתיבת התורה על האבניים בראשית בואם לארץ, וכתיב למען אשר תבוא אל הארץ וגוי. יש ליתן טעם דנה בזוזה' (ח' ג' פ') לא אתדי בר נש לעלמיין אלא במילין דאוריתא. ונטען יש לומר עפ"י דברי הכתוב (במדרב' לא כ"ג) כל דבר אשר יבוא באש תעבירו באש וטהר. כי היצה"ר נקרא אש ובדברי הכתוב (יומא ס'ט): נפק אתה כי גוריא דנורא מabit הקב"ק. וכן (קדושין פ' א), נורא בי עמרם. והנה היצה"ר שהוא אש נכנס בתוך תוכו של האדם ואינו יוצא ממנה ע"י שום דבר רק ע"י דברי תורה הנקרה אש כדכתייב (דברים ל'ג) אש דת, וכמו כלים הבלתיים ע"י אש אין הבלתי יצא ע"י הגעה אלא ע"י האש ששורף במקומו. ועכ' כוחות החיצונים שנשתאבו בא' קודם בואם לארץ אינם יוצאים ממש רק בכח התורה ששורפתם במקומם, וזה הכתיבה על האבניים שהן דוממין מחוברים לגוף הארץ: